

WERK
SAMEN EN
VERBIND

SAMEN WERKEN

rond
cultuur

1+1=3

over de
grenzen van
gemeenten
heen

VERLEG JE
GRENZEN

Wat is intergemeentelijk samenwerken?

Intergemeentelijk samenwerken is een vorm van regionaal samenwerken. Verschillende lokale besturen werken samen, bijvoorbeeld rond cultuur.

De dynamiek komt van drie kanten:

de culturele professionals in het veld

de lokale beleidsmakers

de Vlaamse overheid

Het samenspel en evenwicht tussen die drie, is cruciaal.

Ontdek meer over
regionaal samenwerken

Ook intergemeentelijk samenwerken rond cultuur?

Wil je samenwerken over gemeentegrenzen heen? Bereid je goed voor. Zorg voor:

- gemeentebesturen die de krachten bundelen
- een draagvlak van diverse culturele spelers uit de regio
- een juridische vorm: een project- of dienstverlenende vereniging
- een bestuur
- een visie en een cultuurnota

De Vlaamse overheid reikt subsidies aan voor intergemeentelijk samenwerken rond cultuur, binnen het Bovenlokaal Cultuurdecreet.

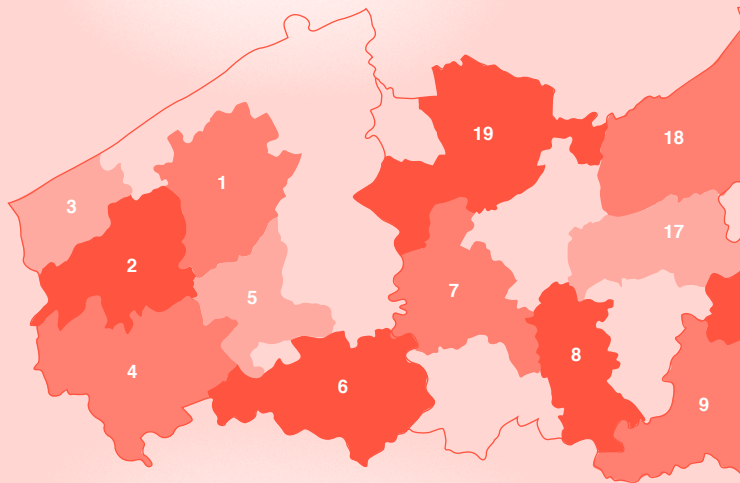
De volgende indiendatum:

1.10.2025

Vragen? Meer info?
Contacteer een consulent van OP/TIL

De 19 IGS'en

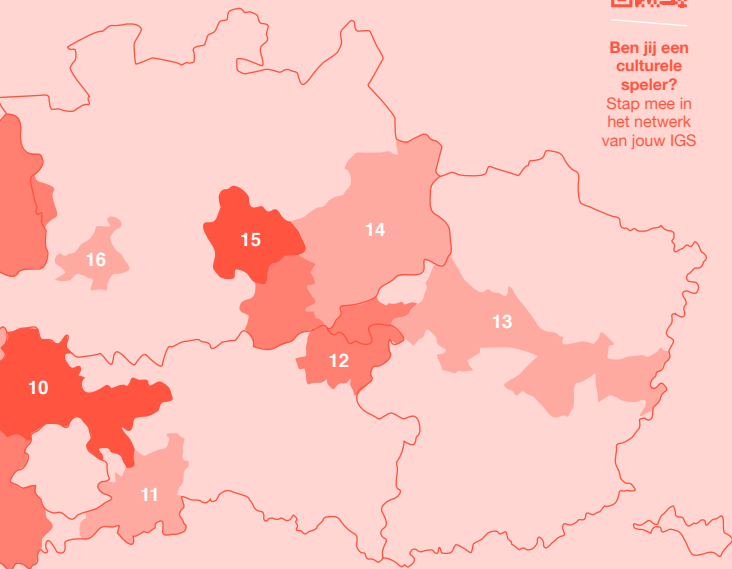

In 2019 erkende de minister van cultuur 19 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) rond cultuur:

**Ben jij een
culturele
speler?**

Stap mee in
het netwerk
van jouw IGS

1	Ginter	7	Cultuurregio
Leie Schelde	13	ECRU
2	Cultuuroverleg
Ijzervallei	8	Route42	14	Stuifzand
3	Viertoren	9	Zender	15	Neteland
4	CO7	10	Cultuur
Noordrand	16	Zuidrand
5	BIE Midwest	11	Druivenstreek	17	Dijk92
6	Zuidwest	12	de Merode	18	Cultuurtuin
WAAS
				19	COMEET

Waarom?

“

We zijn allemaal te klein om groot te zijn, en we zijn te groot – in het geval van Genk – om klein te zijn. Je hebt die regio nodig om een statement te maken tegenover de rest van Vlaanderen. Kwantitatief en kwalitatief.”

Anniek Nagels
schepen
cultuur
Genk

“

Welzijn, ruimte, veiligheid, vrije tijd ... zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We kunnen winst boeken en sterk beleid maken door die beleidsdomeinen aan elkaar te verbinden.”

Lieven Janssens
Neteland

Bekijk
filmpjes
met lokale
politici

De regierol

De intergemeentelijke samenwerkingen cultuur hebben een coördinerende en ondersteunende rol voor hun regio: een regierol. Ze zijn het aanspreekpunt voor iedereen die met cultuur bezig is in de regio.

Deze netwerken verbinden culturele spelers, versterken lokale actoren én bouwen bruggen naar andere sectoren. Iedere regionale en culturele context is anders. En dus ook de regierol.

“De intergemeentelijke samenwerking operationeel krijgen, was een van mijn eerste doelstellingen: lijn en structuur aanbrenge in de bestaande werkgroepen, ingeslapen werkgroepen terug opstarten, het netwerk verder uitbouwen met externe organisaties, ook OP/TIL leren kennen.”

Peter Van den Berge
Druivenstreek

“Het is niet zo dat wij aan de touwtjes trekken. Het gaat vaak over werken achter de schermen, weg van de spotlights. Wij faciliteren en stimuleren, en af en toe nemen we zelf het voortouw. We zijn behoorlijk onzichtbaar en doen af en toe een cameo.”

Nele Provoost
BIE Midwest

Bekijk het filmpje
over de regierol

Welke
WINST

haalt een
beleidsmaker uit
intergemeentelijk
samenwerken?

- **Meer bestuurskracht**
 - bovenlokaal samenwerken = lokaal expertise winnen
 - regionaal cultuurbeleid = winst voor lokaal cultuurbeleid

- **Gemeenschappelijke uitdagingen**
 - over gemeentegrenzen heen
 - klein en groot, landelijk en stedelijk

- **Nieuwe partners**
 - zet makkelijker de stap naar andere sectoren
 - privaat-bestuurlijke samenwerkingen

- **Regio = ideale schaal**
 - voor innovatie
 - voor pionierswerk

- **Samenwerken loont**
 - geen concurrentie
 - afstemming aanbod en communicatie

- **Meer cultuurparticipatie**
 - ook burgers kijken verder dan gemeentegrens

- **Een netwerk**
 - van collega-bestuurders uit eenzelfde regio

Cultuur Noordrand

Cultuur Noordrand

verbindt de gemeenten
Asse, Grimbergen,
Kampenhout,
Kapelle-op-den-Bos,
Londerzeel, Machelen,
Meise, Merchtem,
Opwijk, Steenokkerzeel,
Vilvoorde, Wemmel
en Zaventem.

Jo Sollie

coördinator Cultuur
Noordrand
www.cultuurnoordrand.be

Grote uitdaging?

Cultuur Noordrand
omvat 13 gemeenten
met verschillende grote
én vele kleine culturele
spelers. We willen iets
betekenen voor al deze
spelers.

Grensverleggende samenwerking?

Samenwerken betekent
voor mij vooral samen
geloven in een project
en samen bouwen
aan een project met
vallen en opstaan. Dat
kan voor mij met alle
sectoren: culturele en
niet-culturele.

Waarom?

“

“Wij kunnen doen dromen, prikkelen om buiten het vanzelfsprekende te denken. Dat maakt van het bovenlokale een mentale ruimte. Het opent de blik. Dat is onze rol: stimuleren tot het anders aanpakken van de dingen, door te leren van elkaar, door elkaar te inspireren.”

→ Nele
Provoost
BIE
Midwest

De regierol

“De inter-gemeentelijke samenwerkingen cultuur hebben een rol van facilitator en (verbindings) makelaar. Hun rol is stimulerend.”

Uit het uitvoeringsbesluit
bij het Bovenlokale
Cultuurdecreet

“Een voorbeeld van een concreet project is het digitaal festival dat we in dit najaar organiseren. Iedere gemeente organiseert zijn eigen luik, wij brengen het als één festival naar buiten.”

Tom Van de Velde
Dijk92

Cultuurtuin WAAS

Elke Clompen

/ coördinator
Cultuurtuin WAAS

Grote uitdaging?

We willen de bestaande samenwerkingen verder zetten, versterken én verbreden. Mét focus op verbindingen buiten cultuur. Dat is voor een stuk onontgonnen gebied, met een grote maatschappelijke meerwaarde.

Grensverleggende samenwerking?

Onderwijs, jeugd en welzijn staan hoog op mijn agenda. Maar ik zou ook graag een soort cultuurknooppunten bedenken, een fietsnet voor cultuur. Hoe kunnen we plekken waar je kunst, cultuur en erfgoed kan beleven, integreren in bestaande wandel- en fietswebsites?

Waarom?

“

“Verschillen
zijn niet altijd
een drempel.
Soms dagen
ze je uit om je
eigen manier
van organiseren
in vraag te
stellen.”

→ Jo Sollie
Cultuur
Noordrand

De regierol

“Intergemeentelijk samenwerken betekent verschillende belangen, opinies en verwachtingen voor een stuk kanaliseren en samenbrengen.

Daar een soort gemene deler in zoeken, dat zal altijd de uitdaging blijven.”

**Rebecca
Van Rechem**
COMET

“Als je samenwerkt, zoek je naar een common ground. De regierol is dan een handige schakel. Je kan wat meer afstand nemen en analyseren. Je staat misschien wel op de aftiteling, maar speelt niet mee.”

Janna Lefevere
Stuifzand

Viertoren

Sara Broucke

coördinator
Viertoren
www.viertoren.be

Grote uitdaging?

De culturele samenwerking tussen de gemeenten loopt al heel goed. Het is vooral een uitdaging om andere sectoren te betrekken. Zowel bij projecten als in structureel overleg.

Grensverleggende samenwerking?

Vanuit mijn verleden als animator, monitor en leerkracht zou ik graag de jeugd bij projecten betrekken. Een intergenerationeel project lijkt me voor de regio heel waardevol.

Waarom?

“

“Vertrouwdheid en nabijheid zijn belangrijk. Op regionaal niveau is die vertrouwdheid heel groot, het gaat een stuk dieper. Dat is de voedingsbodem voor intergemeentelijke samenwerking.”

→
Rebecca
Van Rechem
COMET

De regierol

“Onze regierol als intergemeentelijke samenwerking: we brengen mensen samen en pakken gedeelde uitdagingen aan.”

Falke Lambrechts
de Merode

“Het is een belangrijk vertrekpunt: kennismaken met het veld. Want intergemeentelijk samenwerken bestaat dankzij de partners, zij zijn het fundament.”

Jo Sollie
CultuurNoordrand

10 tips voor intergemeentelijk samenwerken

- 1** Vertrek vanuit een gemeenschappelijk doel.
- 2** Zet je ego opzij. Het is geen competitie. Het gaat niet om concurrentie.
- 3** Werk samen rond thema's waar je alleen niet uitgeraakt.
- 4** Een belangrijk begin is dat het ook persoonlijk klikt. Dat kan je maar bereiken door mensen geregeld met elkaar in contact te brengen.
- 5** Je hoeft het warm water niet uit te vinden. Hoe organiseren ze het elders? Vertaal dat naar jouw regio.
- 6** Verwacht niet meteen resultaat. Neem de tijd.
- 7** Cultuur is geen afvalverwerking. Cultuur raakt aan de mensen, heeft te maken met identiteit, met gevoel. Dat maakt werken rond cultuur complexer.
- 8** Durf fouten maken. Samenwerken is een zoektocht. Leer daar uit en stuur bij.
- 9** Onbekend is onbemind. Maak je samenwerking zichtbaar. Maak werk van een communicatieplan.
- 10** Er is niet één recept dat overal werkt. Je werkt best op maat van je partners.

Welke
WINST

haalt een lokale
cultuurwerker uit
grensverleggend
samenwerken?

- **Ademruimte**
Door samen te werken, kun je reflecteren en creëer je ruimte voor experiment.
- **Nieuwe en andere doelgroepen**
Bereik samen mensen die je alleen minder makkelijk bereikt.
- **Tijd en efficiëntie**
Haal expertise en ervaringen uit andere gemeenten, vlakbij. En deel de jouwe.
- **Durf**
Nieuwe partners maken nieuwe culturele initiatieven mogelijk.
- **Grotere dynamiek**
Je kan elkaar aanjagen en zo meer acties realiseren.
- **Meer draagkracht**
Gespreid risico stimuleert initiatief.
- **Complementariteit**
Ieder op zijn sterkte en met zijn expertise: groot en klein, bibliotheek of cultuurcentrum, landelijk of stedelijk.
- **Gezamenlijk aanbod of communicatie**
Elkaar kennen stimuleert afstemming.
- **Reflectie**
Een grotere schaal laat je even uitzoomen en reflecteren. Dat loont voor jouw lokale praktijk.
- **Maatwerk**
Dankzij de kennis van jouw regio én de inhoudelijke verbondenheid, kom je tot oplossingen op maat.

Hulp nodig?

Ben jij een culturele speler?
Stap mee in het netwerk
van jouw IGS.

- **Heb je een bijzonder cultureel idee?**
- **Inspiratie nodig?**
- **Wil je nieuwe mensen leren kennen?**
- **Zin om deel uit te maken van een groot netwerk van culturele spelers?**
- **Op zoek naar subsidie, of naar een klankbord?**
- **Zin in uitdaging, op zoek naar meer?**
- **Vragen over het cultuurbeleid van jouw regio?**
- **Op zoek naar culturele partners?**

Contacteer
jouw inter-
gemeentelijk
samenwerkings-
verband

Wat doet OP/TIL?

OP/TIL is dé partner in crime voor de 19 intergemeentelijke samenwerkingsverbanden cultuur.

OP/TIL organiseert en faciliteert OPTEL, het netwerk van de 19 coördinatoren en de consulenten van OP/TIL. Het is een lerend netwerk, met als doel: intervisie en kennisdeling.

We leren van elkaar, we ondersteunen elkaar en helpen elkaar. OPTEL is een gesloten netwerk waar gelijkwaardigheid, betrokkenheid en vertrouwen voorop staan.

Zo ondersteunt OP/TIL de regiocoördinatoren in hun taak, en in de regierol voor hun regio.

OP/TIL overtuigt je van de meerwaarde van samenwerken over gemeentegrenzen heen.

**VOLG
ONS OP
LINKEDIN**

WWW
CULTUUROPTIL
BE

OP
TIL

cultuur in alle
richtingen

Ravensteingalerij 50, 1000 Brussel